

ACC. N:R M. 13395: 1-8.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Gunnar Eriksson, Odnsjö*
Härad: *Västbo* Berättare: " " "
Socken: *S. Ummared* Berättarens yrke: *f. d. hem. ägare*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1888* i *Fångared*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16 ar och kvinna. s. 1-8.

N. No. 39.

ACC. N:R M. 13395:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

N.M. 39

1

Angående manliga egenskaper var det mycket vördande av hans hållning samt talang och kvickhet samt visa stor artighet samt kunna språka och vara trevlig samt vara kvick & skämtsam för att ha kvinnotycke så fick han lov se bra ut i vara kläder & ren & visa stor artighet. Om en pojke skulle välsträpa en flicka fick dom inte vara värgångna för då sporde det snart i då sprang flickorna sin kos när han ville påsträpa kläder var mest hatt & kapp samt klacka med kedja hängandes på bröstet var det några utmärkelser som de hadde t. x. skyttmärke skulle det bäras antingen på bröstet eller rockupplaget var det någon som kunde sjunga visor & spela så ansågs han för ett kvickhuvud för innan där bygdes dansbanor så brukade ungdomen dansa vid vissa vägar om vintern hyrde dom en sluga som dom brukade dansa i då var där mest i kaffe samt sprit där var alltid någon lustigkurse som

Skunde spela å Gunga ju mer Snapsen han fick ju
roligare var han dragspel var mest jängek även Pjal
användes när familjemedlemmarna skulle äta så skulle
husfadern sitta på sin särskilda plats Om nätterna
låg far å mor alltid tillrämmans - en s. å kallad ut-
dragsring kvinnan skulle förestå huset ordna med
att hålla rent å snygt å pent å va renig se efter så
att det var som det skulle vara unompus styra å ordna
att det var det en större bondgård så hadde dom en itland
Tre pigor husmor skulle styra om så att skatten i tid
det förekom alltid förr att rörelse ull som län spans
å värdes hemma att det skulle husmodern ordna
kunde hon inte det så var hon g'värd beröm som
husmor för det mesta var det husmodern som styrde
å stälde i hemmet å respekterades som södan
kvinnan skulle alltid tillmötesgå mannens önsk-
ningar såvida inte mannen var en slafack vilket
ibland kunde förekomma

2

Da fick husmodern ta all ansvaret såväl ute som
inom hemmet kvinnan skulle vara nyfiken på liksom
mannen med vänlighet och kärlek. Husmodern hadde rätt
om hon ville ställa till med ett kaffesep utan att man-
nen brydde sig därom utan mannen var en snällvarg
eller tyrann vilket utland kunde förekomma kvinnan
hadde nycklar till såväl skafferi som armat där små
förvarades. I de flesta fall var såväl manliga som
kvinliga jämställda vid bordet. Utom hemmet hadde
kvinnan ej den friheten som nu hon var skyldig rätta
sig efter mannen. I kyrkan skulle kvinnor och män
sitta var för sig på stämmor. Förkom någon någon
gift kvinna fick närvara om hon var änka var det
skilda förhållande. Da fick hon sitta såväl manliga
som kvinnliga jämsamt förklade skulle en kvinna vara
var det förmögna när som skulle varit skulle som vara
halskjudja eller brock helst båda delar av akta gam-
malt silver även skulle kvinnan ha egen brida

att förvara sina kläder i kvinnan var alltid klädd
på huvudet utom när dom var på kalas då var dom
beshrivade alla skulle ha långt hår flätat i uppsatt
i en knuta upp i huvudet kvinnan skulle va mannen
underdänig i att om en kvinna fick barn för tidigt
ansågs det som en skandal hadde en kvinna öhtla
barn lever hon kallad för hora då fick hon släpa
i stöta för i försörja sig själv i sitt barn många
gamla hadde det mycke fattigt var det kvinnor så spann
di eller stickade strumpor eller vävde på så vis fick
di sitt uppskälte som manliga fick gå i dagsverka
så länge dom orkade sen fick dom lite hjälp av hustru-
nen i form av spannumal som kallades fattigpåt
gamla kvinnor som var försvetna i på jäsade dom
sig till en hel del så trodde folk att dom kunde
trölla helst om di såg magra i ansträngiga ut
med små märka stickande ögon så dom respekterades
ganska mycket dom vågade man ej kiva med

på på på på vis liksom trollkärningar om man
mätte en sådan kvinna så skulle man spotta 3 gånger
så hade hon ingen makt den gången. Kvinnan började
nyrnodigheter före mannen flickorna och pigorna hade rum
för sig själva antingen i kammaren eller loftet. Yrken
var det en jordbrukare så förekom vrykanda arbete det
jälde kunna göra arbetet väl o omsorgfullt så fick dom beröm
dom sade om honom se så väl han gör det synes det är en
ordningsmänniska. Kvinnan skulle mjölka laga mat sköta
trädgården plöja vår råpa hö ta upp rot när karlarna
majade av söden karlarna skulle utföra att skogparten
och reparationer om somrarna vallade fjäskarna korna
flickorna vallade får och getter ensamstående kvinnan
bevakade väva o spinna även sticka strumpor o vantar
det fick även de gifta kvinnorna göra kvinnan var mera
lämplig i läkekonsten än mannen kvinnan fick ofta
hjälpa mannen med att sprida göddel linet sadde i regel
karlarna men loka o ta upp linet hjälptes dom åt

om slättern så började kararna tidigt om morgonen
kvinnorna fick lov se om kreaturen samt göra i ordning
mat innan de fick komma ut på ången i regel förekom
att såväl män som kvinnor skämtade med varandra
det kunde hänta att pojkar tog en snigel och gjorde
skaffet på en råsa så blev det så glatt så hon kunde
knappast hålla i det även om någon ville dra en pong
i äggen på en liss sen fick dom ligga länge innan
han blev vass igen vid arbetsfästet var där mest karar
utom när dom hadde slättergille eller brylgille så var
såväl män som kvinnor samlade till kolas å dans
om det var någon lög som passade när en kvinna
skulle föda barn skulle maken vara närvarande å på
en jordegumma som var lite kunnig med rådan å mannen
i huset fick så uttälta en del kvinnorna under tiden som
husmodern låg till sängs när barnet skulle döpas så
skulle dom närmaste bära barnet till dopet i regel ett
fruntimmer var det en gosa skulle det va mer kvinnliga

faddrar ä' var det en flicka var det tvärtom vid bröllof
på var det i regel en manlig böneman, vid bröllof som
i regel var om som mören skulle dom klä' gärdew med
Gjörkas samt jäsa i ordning lövgrötta i kyrkan skulle
dom närmaste sitta framåt närmast brudparet när
dom äkte hem äkte föräldrarna närmast brudparet bröl-
loppet skulle vara i tre dagar. Vid begravning var det
såväl kvinnor som män som kläddes liket var det en
man skulle den tvättas ä' rasas såväl kvinnor som män
jälptes åt att lägga den döde i kistan på lade dom den
på ett rafflack på två paller på golvet ä' höjdes över
med ett lakan även hängdes lakan för förstren kistan
var likadant för äldre såväl män som kvinnor men
var det barn så brukade dom vita kistor järdförtes man
ä' kvinna på samma gång så bars det manliga liket före i
särskildhet gick i regel kvartimmeren för ä' korarna efter
när dom ringde när dom ringde för den döde så om det var
en manlig skulle det klämmas jäsa ringningen

var där en kvinna på stämmandet där efter. Vid helgen som
jul skulle kvinnorna göra i ordning slakt å lakt å lugga
juladrikan å göra rent å skura sen skulle väggarna tälas
med all sorts julpyramider skulle julbaket misslyckas kunde
det betyda olyckor eller dödsfall innan Pingst skulle man
ha sommarsenjering flickor och pojkar brukade gemensamt
ordna med lek å dans det var sålunda flickorna lejade en-
samman till middommardansen gick såväl pojkar som
flickor tillsammans i regel stände en pojke emot med en
flicka antingen gick dom till dans eller för sig själva
var det när flicka som ständigt sökte pojkar sades det
hon var karagalen då förs pojkar som hade särskild
tur att skapa flicksällskap beroende på utseende å om
di kunde psala bra å dansa då var det flickornas ginstling
det kunde förekomma att flickorna hadde smeknamn på poj-
karna var det någon flicka som fick något smeknamn så fick
hon bära till livet igenom